

**Oświadczenie złożone
przez senator Danutę Jazłowiecką
na 57. posiedzeniu Senatu
w dniu 31 stycznia 2023 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry

Szanowny Panie Ministrze!

W ustawie – Prawo o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 r. umożliwiono tworzenie oddziałów stowarzyszeń. Jeżeli w statucie stowarzyszenia zostało zawarte, że jednostka organizacyjna lub jej oddział posiada osobowość prawną, to ustawa takie rozwiązanie zapewnia. Oczywiście w zapisach statutowych muszą zostać ujęte warunki, które powinny być spełnione, aby jednostka mogła otrzymać osobowość prawną. Chodzi o zasady gospodarowania majątkiem osób, zasady reprezentowania jednostki, w szczególności zaciągania zobowiązań majątkowych oraz zawierania umów z członkami jej zarządu, a także szczegółowe zasady likwidacji jednostki.

Jednak w obecnym prawie, w ustawie o fundacjach, brakuje zapisów umożliwiających posiadanie osobowości prawnej przez jednostki terenowe. Tym samym fundacje, które tworzą swoje jednostki terenowe, formalnie różnią się od stowarzyszeń i jednostek terenowych powoływanych przez stowarzyszenia, którym prawo posiadania osobowości prawnej przez oddziały terenowe nadano. Skutkuje to tym, że do reprezentacji oddziałów fundacji, w sytuacji np. występowania z wnioskiem o dotację czy w razie konieczności podpisywania umów, uprawniony jest zarząd fundacji, zgodnie ze sposobem określonym w statucie. Nie pozwala to fundacjom na dywersyfikację źródeł finansowania, a mogłoby to mieć miejsce, gdyby każda jednostka terenowa składała osobno wniosek o dofinansowanie działań – bo przecież jednostki te często realizują różne cele. Fakt, że nie posiadają one osobowości prawnej, sprawia, że w przypadku rozbudowanej struktury organizacyjnej fundacja musi wybierać działania, które będą finansowane z konkretnego źródła, gdyż zazwyczaj w konkursach jedna organizacja może złożyć tylko jeden wniosek. W podobnej sytuacji oddziały terenowe stowarzyszeń mogą składać odrębne wnioski.

Nadanie jednostkom terenowym osobowości prawnej umożliwi również dokonywanie rozliczeń wewnętrznych, czego skutkiem będzie lepsze wykorzystanie potencjału fundacji. Stowarzyszenia w tym względzie są bardzo uprzywilejowane.

Chciałabym zwrócić uwagę na jeszcze jeden element. Otóż posiadanie przez jednostki terenowe fundacji osobowości prawnej miałoby niewątpliwy wpływ na zwiększenie możliwości rozwojowych fundacji. Przykładem może być Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” z Opola – fundacja o ogromnym dorobku na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, która chciałaby powołać kolejną jednostkę terenową w postaci dużego kompleksu mieszkalno-aktywizującego dla osób z niepełnosprawnością.

Zwracam się do pana ministra z pytaniem: czy planowane są zmiany w ustawie o fundacjach w zakresie tworzenia terenowych jednostek administracyjnych, na wzór rozwiązań z ustawy – Prawo o stowarzyszeniach? Kiedy moglibyśmy się spodziewać takich zmian? Jeżeli jednak takich planów nie ma, to proszę o argumentację dlaczego.

Danuta Jazłowiecka